

ובזה יש להמתיק קלח את הפליאה העלומה שיש בענין זה **בדברי רבינו** התוס' יו"ט שכתב צריש פרקין וז"ל וגשחרו מקלת שלא נכתב בהם דמיו צו או דמיהם צם והם הבא על הבהמה והאשה המציאה וכו' וילפי' לה בסוגיא ממסית דכתי' כי הרג תהרגנו עכ"ל. והוא שגגה היוצא מלפני השליט לכאורה, כמו שהעיר עליו בתו"ת פ' ויקרא כ' אות ל"ט כי באשה המציאה בהמה עלי' כתי' מפורש והרגת את האשה והא' הבהמה מות יומתו דמיהם צם, ובלא"ה אינו מוזן אללי דלא הביא התוס' יו"ט שום ילפותא על האשה המציאה ואי לא כתי' צי' דמיהם צם מני"ל דהיא צסקילה חמנס לדרכינו הנ"ל דלפי גירסת הסמ"ג צגמ' אינו דומה האי דמיהם צם לשאר מקו' משום דכתי' צי' והרגת דמשמע חרצ ואי לאו הלימוד ממסית דהריגה הוי סקילה לא הוי ילפי' מדמיהם צם סקילה, א"כ שפיר כלל התוס' יו"ט גם אשה המציאה בהמה עלי' צין אותן דלא כתי' דמיהם צם וילפי' רק ממסית דאף באשה המציאה עלי' אי לאו דילפי' ממסית לא אהני לן דמיהם צם כנלענ"ד לחומר הנושא ולהלדיק את הלדיק התוס' יו"ט צמה דאפשר.

ברש"י ד"ה ונאמר להן צמסית דכתי' וסקלת באצנים. עיין בתוה"מ פ' קדושים אות קי"ג שבי' דילפי' מסורר ומורה והוא ע"ס דהלימוד ממסית ועיין בתו"ת ויקרא כ' אות ל"ו דכתי' מפורש ורגמו אותו באצנים והוא עשות דצמסית כתי' וסקלתו באצנים והלימוד הוא ממסית.

בגמרא רע"ק אומר אינו לריך הרי הוא אומר לא תתן שכבתך לא תתן שכיבתך וצחו"ת ויקרא ח"י אות ע"א כתב יתכן דדריש בן מתולאות הלשון וצכל בהמה לא תתן שכבתך ולא כתב ועם כל בהמה לא תשכב, ולענ"ד ז"א, דאפי' הוי כתי' ועם כל בהמה לא תשכב ה"י ג"כ רע"ק אומר דריש לא תשכב קרי צי' לא תשכב כפי' הכ"ח או כפי' המהרש"א קרי צי' תושכב צפרע הלשון "עם" צודאי קאי על שוכב ונשכב כמש"כ בתוה"מ קדושים אות קי"ד כי לשון "עם" כולל שניהם, ולא ידעתי למה אינו מזכיר כלל התו"ת פי' הראשונים וכי כעורה בעיניו פי' הר"ן והרמ"ה והסמ"ג דכולם פי' דר"ע ס"ל דשכיבה כולל שניהם שוכב ונשכב, ועיין צם' הכתב והקבלה ויקרא ח"י אות כ"צ מש"כ צשיעת רע"ק עיי"ש אמרי נועם.

במהרש"א הביא קושי' הסמ"ג למה לא למד רע"ק עונש לנשכב מלשון שכבתו הנשמע גם שכיבתו.

ותי' המהרש"א דרק לאחר דידעי' העונש מכל להו"א אזכרת שוכב ממשמעו' עיי"ש, וכ"ה צתורת חיים וכן תי' הרש"ל צציאורו על הסמ"ג והוסיק הרש"ל עוד לתרץ שם דאלל הלאו נאמר וצכל בהמה לא תתן שכבתך א"כ מכל לומר שפיר תתן שכבתך או לא תתן שכבתך דהכל צמשמע אלל כאן אלל העונש לא תוכל לקרות ואיש כי יתן שכבתו דא"כ מה וצבהמה שכתב אחריו שאינו מוזן כלל עיי"ש, ועיין בתוה"מ פ' קדושים אות קי"ד שם חמלא צדבריו חי נכון על קושי' הסמ"ג ועיין צמאירי דמשמע דס"ל דמה דאמר רע"ק דאזכרת שכבתך קאי גם על הנשכב צבריו צאמת סוצבים גם למעלה על לימוד העונש דנשכב צכלל שכבתו ול"ק קושי' הסמ"ג כמש"כ המגיה צגליון המאירי עיי"ש, אלל דלפי"ז ל"צ קרא דכל שוכב עם בהמה מות יומת למאי אתיא אליצא דרע"ק הא לא אינערך לא לשוכב ולא לנשכב ול"ט.

רש"י ד"ה אצוי אומר אף לדברי ר' ישמעאל חייב שחיס דכי כתי' לא יחי' קדש צגבר הוא דכתי' כדאמרן לעיל וגרצע לבהמה לאו מיני' יליף, ולכאורה הא צצרייתא יליף לה מלא יחי' קדש, עיין צרמ"ה שכתב והא צמתניתא צכדיא קתני לה אזכרה לנשכב מנין ת"ל לא יחי' קדש איכא למימר דקסבר אצוי דהתם לאו דוקא אלל כגון חסמכתא צעלמא הוא דנקט. וצחידושי רבינו יונה כתב ואע"ג דצמתניתא קתני דמלא יחי' נפקא לי' לר"י אזכרה לנשכב לבהמה ס"ל לאצוי דלאו דוקא אלל סירכא נקט ואידי דקתני צרישא הכי גצי נשכב לאדם תנא נמי הכי גצי נשכב לבהמה עיי"ש.

דף נ"ה ע"א. גמרא דרש ר"י צר"ה באשה שני משכבות וצבהמה משכב אחד. מתקיף לה ר"פ אדרבה וכו'. המהרש"א מצאיר פלוגתות רש"י ותוס' צפרושא דשמעתא עיי"ש, ועדיין לריך לצאיר דקשה על פי' התוס' קושי' רש"י דאילו צצעילת אדם לא אינערך לר"ג למימר ול"ל דעיקר רצותא דר"ג דצבהמה משכב אחד ומקדים לומר דאף דאשה שני משכבות אעפ"כ צבהמה רק משכב אחד כמש"כ התו"ת.

ברש"י ד"ה תניא דלא כתרומייכו נרשם צגליון דרש"ל מוחק זה וגם מוסגרים תיבות אלו צגמ' שלפנינו וצבהבות הש"ס מהג"מ שלמה מוילנא ז"ל כתב דמה שמוסגר צרש"י הוא ע"ס, דצרש"י צודאי ל"ל ורש"י הוא שמפרש בן דהא דאמר תניא ר"ל דלא כתרומייכו ומזה צביאו למרש"ל למחוק צגמ' תיבות אלו דהא

כ"ה מעשה עגל הראשון נקרא ומתרגם והשני נקרא ולא מתרגם וכתבו תוס' שם הטעם בשם הירושלמי דאילו דומה גנאי של יחיד בצבור לגנאי של צבור בצבור והיינו דשל צבור בצבור ליכא גנאי עיי"ש, א"כ אף דאילנות נחשבין כע"ז של ישראל משום דפלחי לעגל אבל זה הוי של צבור בצבור וליכא קלון ודו"ק.

בר"ן יש מקשין דאין ילפי מאלילות דתקלה אעפ"י שאין קלון שהרי ע"א של כותים אינה נאסרת לגמרי שהרי יש לה ביטול וחזרת להתירא, ותי' דהא ליחא שאין הביטול עושה כלום שהכל הולך אחר האיסור הראשון שהביטול מתירא לאחר מכלא הוא משום דפנים חדשות זה לכאן, וע"ז דישאל דאין לה ביטול לאו משום תקלה וקלון הוא עיי"ש, ועיין במאירי כאן שהקשה ג"כ קושי' הר"ן, ותי' שהגוי שאינו מזה לא בהריגת הבהמה ולא בשריפת האשירה ומאחר שלא נטעו בכך כל שבעלה קודם שחבא ליד ישראל ודאי מחוץ ראונו הופקע שם ע"ז מינה, אבל ישראל שננטעו בהשחטה אין השחטה מצטלה משבחה לידו, עיי"ש. (ועיין במשך חכמה פ' ואחחן שלא ראה דברי המאירי).

בגמרא ישראל גופי' ליחסר וכו' יש לדקדק אמאי לא קאמר ישראל גופי' ליחסר "וליקטל" כמו דנקט בגמרי המשחחור לבהמה תיחסר "ומיקטל", ועיין בסמוך.

רש"י ד"ה לישראל נמי תחסר מידי דהוי ארביעה דאשרינן לה ומקטל וכו' איבער למיסר נעבד לגביה וכו', המרש"ל הקשה דילמא תלמודא פריך ליחסור הטעם דתקלה והמרש"ל כתב אין התחלה לקושיא ועיין במפרשים שהשיגו על המרש"ל (עיין בס' נהר לבנין ובס' בנין שלמה) ועיין ברמ"ה דיש לפרש כן בגמ' כקושי' המרש"ל עיי"ש, ועיין בש"ק בזה.

ובהשקפה ראשונה אמרתי דיש הכרח לפירש"י מלשון בגמ' תחסר מידי דהוי ארביעה ול"ל להזכיר רביעה, א"ו דפירכת בגמ' דכמו דמלינו גבי רביעה דאף דנאסר לגביה אפ"ה אמרי' דאוסר גם להדיוע רק דקרא איבער לנאסר עפ"י ע"א או עפ"י בעלים כן נימא גם גבי נעבד. אה"ז ראינו שזכיתי לכוון בזה למרש"ש"ך עיי"ש, וק"ל יש ליישב בזה הא דנקט רק תחסר מידי דהוי ארביעה ולא נקט תחסר ומיקטל כמו שדקדקנו לעיל דאין הפירכא כאן שיקיימו דינו כמו ברביעה דהוי דינו דמיתחסר ומיקטל רק דהפירכא דכמו

נראה דרש"י לא גרס כן בגמ' עכ"ל. ולענ"ד המעיין במרש"ל יראה שלא פירש"י הביאו למחוק בגמ' תיבות "דלא כתרוביכו" רק פ' תוס' הכריחו כמש"כ המרש"ל ותוס' יוכיחו והא גופא ראי' דלא ה' בגירסת המרש"ל הא דפירש"י הניא דלא כתרוביכו דאילו ה' בגירסתו ל"ל להביא ראי' מתוס' דלריך למחוק בגמ' תיבות אלו הלא הדבר מפורש ברש"י דמפרש הניא היינו דלא כתרוביכו וע"כ דלא גרסי' הכי בגמ', א"ו דהמרש"ל לא גרים כלל ברש"י תיבות אלו ומש"כ המרש"ל דמפ"י רש"י הוגה בפנים היינו עפ"י פירש"י דלעיל בפרושא דשמעתין כתבו המגיחים כן בגמ' ודו"ק.

שם. בגמרא אמר רב ששת תניחוס מה אילנות וכו' בריתא זו היא בת"כ פ' קדושים והא דלא פשיע ל' מלישנא דמתני' דתני דבר אחר שלא חבא בהמה עוברת בשוק וכו' ומשמע דכל טעם וטעם לחודא סגי להמינח הבהמה זה לק"מ דלקמן בת"ש מפרש בגמ' דסיפא לחודא הוי תקלה וקלון ומסקינן בלישנא דמתני' אי רישא תקלה לחודא אחי' לאשמעינן או קלון לחודא, אבל תקלה לחודא לא מהני.

מיהו קשיא לי למח לא פשטינ מרישא דבריתא דת"כ שם דתני ויהרגת את האשה ואת הבהמה אם אדם העא בהמה מה חטאה אלא לפי שבה לאדם תקלה על ידה לפיכך אמר הכתוב חסדל ק"ו ומה בהמה שאינה יודעת להבחין בין טוב לרע על שבחא תקלה לאדם על ידה אמר הכתוב חסדל, אדם שגורם לחיורו להטותו מדרך החיים לדרך המות עכו"כ שיעברנו המקו' מן העולם והרי דבריתא לא זכרה רק תקלה דהא לחודא סגי וכ"ש דקשה עפי' לשיטת הר"ן שפי' דבהא גופא מספקא ל' אי שייך קלון בנכרי ופשיע ל' מבריתא דלא זכרה רק תקלה משמע דתקלה סגי ממילא אין נפ"מ אי שייך קלון בנכרי עיי"ש, ולפ"ז יותר הו"ל למיפשט מרישא דבריתא דאיידי בצע"ח ולא מאילנות ואינו מחיר כלל קלון משמע דתקלה סגי ולי"ע.

מקשינ מע"ז דף כ"ג דאמר רחמנא אשריכם תשרפון באש מכדי ירשה להם מאבותיהם ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו אלא מדפלחו ישראל לעגל גלי אדעתיהו דניחא להו בעכו"ס וכו' אחי' עכו"ס ופלה לה שליחותא ידי' קעבד, ולפ"ז הו"ל ע"ז של ישראל ואיכא קלון, עיין בשו"ת רעק"א תנינא ס"י קל"ד (ואין בס' תח"י) ועיין בשו"ת שו"מ חמישאה ס"י כ"א, ולענ"ד עפ"י המבואר במשנה דמגילה דף

דאף דהיא פטורה אפע"כ מומתים על ידה והרבותא יכול להיות בשני דברים באשת איש סברא לומר דכיון שהיא פטורה אין מומתים על ידה דכתי' ומתו גם שניהם וקמ"ל אף דהיא פטורה אפע"כ הוא חייב או דהרבותא היא בצבמה דנהרגת רק משום תקלה וקלון והיכא דהיא פטורה יש סברא דאין בצבמה נהרגת דליכא תקלה וקמ"ל דאפע"כ בצבמה נהרגת אי משום דקלון בלא תקלה סגי או דהוי תקלה ורחמנא חס עלה, ולפי"ז הא דקתני במתני' והיא פטורה לגלות דאחד מכל העריות גם צבמה בכלל דאי אין בצבמה בכלל מאי רבותא איכא צבא דקתני והיא פטורה והתינה אי תני במתני' אשת איש ביהודא אבל בל"ה הו"א דהרבותא דהיא פטורה הוא משום אשת איש ולעולם אין בצבמה בכלל ואף משום דתני במתני' א"א שמעי' מסיפא דקתני והיא פטורה דקאי גם על הצבמה וניחא שפיר דלא קתני צסיפא גבי קטן דהוא פטור דככל העריות דהתם אין א"א בכלל וגם לא צבמה בכלל דבא"א פטור מקרא דאיש אשר ינאף וגו' וצבמה כבר תני בפירש ומשו"כ לא קתני והוא פטור, וא"ש.

הוא פטור

וב"ז כתבתי לפי הגירסא בגמ' דלא גרסי' צסיפא והוא פטור, אמנם בלשון המשנה במשניות פ"ה דנדה ובש"ס נדה דף מ"ד הגירסא גם צסיפא והוא פטור ולריך לומר דאילערך לאשמעי' דקטן פטור כמש"כ תוס' בקדושין י"ט ע"א ד"ה איש וצחוס' ערכין ג' ע"א ד"ה למעוטי קטן הוצא במהרש"א לעיל דף נ"ב דלכך אילערך איש פרט לקטן דלא תימא דיתחייב הקטן דומיא דצבמה הנרצעת היינו משום תקלה וקלון של האשה אך תחוס' פסחים ל"א הניחו הדבר בתימא דלמה אילערך למעט קטן וגם הסמ"ג המוצא בגליון הש"ס להגרי"ב ז"ל לעיל דף נ"ב ע"ב לא ס"ל האי תירוצא, ועיין במשנה בסוף פ"ב דכריתות דכל העריות אחד גדול ואחד קטן הקטן פטור, עיין במפרשים שם, ודו"ק.

שם. גמרא אמר ר' יוסף ת"ש צח שלש שנים ויום אחד וכו' כיון דמזידה תקלה נמי איכא ורחמנא הוא דחס עלה וכו' אמר רבא ת"ש בן חשע שנים וי"א וכו' תקלה נמי איכא ורחמנא הוא דחס עלה וכו', בא"ר על המשניות להגרי"א ז"ל פ"ה דנדה כתב על הש"ס כאן וקשיא לן וכו' מאחר דמשניין צקטנה כיון דמזידה היא תקלה נמי איכא מאי הדר רבא ופשיט לה מקטן צקטן נמי ל"ש וניחא לן קסבר רבא האי שמויה דקטנה דחויא בעלמא הוא, דא"ל ואם צא עלי' אחד מכל העריות היינו חוץ מצבמה דקטנה לאו מזידה היא כדאמר' פתוי קטנה אונס וא"י מדעתה עשהה היא כמפותה

דצרציעה משכחת איסור אף שאסרה תורה לגזרה וממילא לכדיוט שרי כן נאמר גם גבי נעצד וא"ש.

גמרא חלה מעתה עכו"ם המשחחור לצבמתו תיתסר ומיקטלא ולכאורה מדלא נקט תיתסר ותסקל כמו במתני' דנקט סקילה משמע דצבמת עכו"ם הוא רק צסיוף כמו הצעלים דנכרי דינו צסיוף לקמן נ"ו חלה שהח"ל צסי' פ"ד כתב דגם צבמת נכרי היא צסקילה ובהיא ראי' מדברי רש"י שכתב עכו"ם הצא על הצבמה מהו שתסקל על ידו ומסתמא צבמת עלמו מיירי כרי דצסקילה היא דומיא דצבמת ישראל עיי"ש, וצבמת מוכה צשמעתין לקמן כן צח"ש דמוקי רישא דמתני' בעכו"ם וקתני לפיכך אמר הכתוב תסקל וברי' דבעכו"ם ג"כ צסקילה, אמנם עיין במהרש"ך לקמן שדעתו דצבמת עכו"ם היא רק צסיוף ונדחק ליישב הא דמוקי רישא דמתני' בעכו"ם עיי"ש ודו"ק.

דה נ"ה ע"ב. תוספות ד"ה וחייבין עלי' משום א"א פ"ה חס קיבל אבי קדושין, וקשה מסיפא שמעי' דתני צא עלי' אחד מכל העריות דדייקין מינה אפי' צבמה, עיין בכל הדיבור, ומהרש"ך ותוס"ת על המשניות נדה פ"ה תירצו קושי' תחוס' דחייבין עלי' משום א"א קמ"ל דלא תימא מדכתיב באשת איש ומתו גם שניהם דאין חייבין כי חס צהיותם שניהם צר עונשין עיי"ש, והיינו דלא תימא כר' אושעיא דס"ל צקדושין דף י' דבעינן שיהי' שניהם שווין בעונשין רק העיקר כר' יונתן שם ונעלם מהגאונים הנ"ל דברי מהרש"א צקדושין דף י' שהביא תי' זה מתחוס' צשם רש"י עיי"ש, ועיין פני' שם דאין זה מספיק דאכתי שמעי' להא מילתא שפיר מהא דקתני ואם צא עלי' אחד מכל העריות דאפי' אשת איש בכלל ועיין בירוש' יעקב יצמות דף נ"ז מש"כ על הפני'.

ולענ"ד לתרץ קושי' תחוס' בדרך הריצ"א צחוס' דא"א צא לגלות דסיפא מיירי גם בצבמה דלכאורה מנ"ל לדיוק דאחד מכל העריות אפי' צבמה בכלל הלא אין למדין מן הכלל אפי' צמקו' שנאמר צו חוץ, וי"ל דרבינו יונה מדקדק בלשון הסיפא חס צא עלי' אחד מכל העריות שצחורה מומתים על ידו ולא קתני והוא פטור כמו צרישא דקתני ואם צא עלי' אחד מכל העריות האמורות צחורה מומתין על ידה והיא פטורה, ולכאורה עד שאתה מקשה על הסיפא דלא קאמר והוא פטור יותר יש להקשות על הרישא למה נאמר והיא פטורה דהיינו דלאו צח עונשין כפירש"י וכו' לא ידענא דקטנה לאו צח עונשין, אמנם אפשר דנקט והיא פטורה לרבותא

והיו... אונם והיינו דפשיט לי מקטן דקתני צהדיא
ונסקלת על ידו כיון דמזיד הוא תקלה נמי איכא
ובשחא א"ל מתני' דלא קתני צקטנה ובהמה נסקל על
ידה משום דלא פסיקא לי דאימא הואיל דפתוי קטנה
אונם הוא אינו נסקל אצל צקטן ודאי נסקלת דזכר
לאו אונם דאין קשוי חלא לדעת, עכ"ל. ויש להוסיף
דבבא פשיט לי מקטן הוא בעל מימרא דאין קשוי
חלא לדעת ציצמות נ"ג וע"כ ניחא לי לפשט מקטן,
ועיין במשך חכמה פ' קדושים מש"כ צפי' הפסוקים
עפ"י ד' הגר"א, ועיין בשו"ת חלקת יואצ קמא אור"ח סי'
א' צהג"ה שכתב דהחילוק שעושה הגר"א בין קטן
לקטנה אינו מובן עיי"ש, וכעת ראיתי שכן הקשה הרש"ש
צנדה שם ועיין צמשה אחרונה על המשניות צנדה שם
שם כדרך הגר"א צהטעמה יותר עיי"ש.

והחת"ם צחשו' א"ע ח"צ סי' עק"צ דרך עקב צורך
אחר צהא דפתוי קטנה אונם דאין הכוונה
שענין הפתוי הוא כענין אונם דודאי רוב פעמים יש
לה דעת והיא מחפתית ומתרתית כמו גדולה דמרתונה
עשה ולענין עונש חם רחמנא וצאמא לכשתגדל נריכה
קלת כפרה על חטאת נעורים רק דדין אונם יש לה
דברי רחמנא פטרה מעונש משום דחם עלה וע"כ אינה
נאסרת על צעלה דרחמנא עשה פתוי שלה כעין אונם,
וממילא ל"ק מסנהדרין כאן דודאי רחמנא חם עלה
ועשה פתוי ור"ל שלה כדין אונם של גדולה ומ"מ
תקלה איכא שברי נריכה כפרה עיי"ש, ולפי"ז אין חילוק
בין קטן לקטנה דצנייהם חם רחמנא ממילא דינס
כאונם ואפע"כ תקלה איכא דברי נריכה כפרה וכן.

רש"י ד"ה ואינו מאכיל אס הוא כהן, ותוס' פ'י
ציצס ורש"י צנדה דף מ"ה סותר לכאן ופ'י
ג"כ ציצס כמו תוס'.

רש"י ד"ה ואינו נותן גט עד שיגדל שברי ע"י קדושי
אחיו גדול נאסרה וגירושין של זה אינן חשובין
להפקיע קדושי אחיו עכ"ל, נסתפקו האחרונים אי איסור
יצמה לשוק עניינו שאישות הצעל לא נסתלק לגמרי
וניתק ממיטה ללאו או דילמא אישות הצעל נסתלק
לגמרי ואיסורה לשוק איסור חדש הוא, ואח"ל שאישות
הצעל לא נסתלק לגמרי יש להסתפק אם איסור עדיין
מכה הצעל או דילמא האישות הנשאר נחרקן ליצס
ואיסורה עתה מכה היצס, (עיין באהותן דאורייתא כלל
ח') ומדברי רש"י בג"ל נראה דהכל הוא מכה אישות
הצעל ודו"ק.

דף נ"ז ע"א. מתניתין צכל יום דנין את העדים
צכינוי יכה יוכי את יוס, צרע"צ אני שמעתי
מפני שהוא שם בן ד' אותיות וכו'. וצחוס' יו"ע אס
שמע לא ראה שכן הוא צפירש"י כאן וכו', וצמקו"צ
ח"ג פרק כ"ז אות מ"ד דהנקודה לריך להיות צרע"צ
לאחר אני שמעתי ותיצות אני שמעתי חס מדברי העדים
שכל אחד מהעדים אמר כן, ושייכים לתיצות יוכי את
יוסי, ואח"כ מפרש הרע"צ צעטס הכנוי מפני שהוא
שם בן ד' אותיות עיי"ש, ולפי פרושו יותר כי מדויק
הלשון אנו שמענו כיון דקאי על הא דדין העדים.

מתניתין והשני אומר אף אני כמוכו והשלישי אומר
אף אני כמוכו וצגמ' דף ס' סתמא כר"ע
דמקיש ג' לשנים ויש לדקדק למח הולך התנה לאשמעי
הכל צמגדף דוקא דבר זה ועיין צמהרש"ך, וי"ל עפ"י
מח שהעלה המנ"ח מ' ע' דאס נחצור שהעיד צשקר
חייב העד שאמר הגידוף דרק צעדות כשרה החירה
התורה אצל צעדות שקר חייב אותו העד שאמר השם
צפי' ועד השני שאמר אף אני כמוכו פטור, וע"כ אס
החם אחד מהם דאין נהרג מחמת הזמה מ"מ אס
החם זה שאמר צפי' נהרג מחמת הגידוף, ולשיעת הכ"מ
צדעת הרמב"ם דמגדף א"ל התראה נהרג העד האחד
שהחם משום מגדף, והציא כן צשס יש סדר למשנה
ומשנ"ח (ואין חס' תח"י) עיי"ש, והנה רש"י פ'י לקמן
דף ס' דסתמא כר"ע דס"ל דאס נמלא שלישי קאו"פ
עדות של כולן צעלין הלכך צדקין לי צהדייכו דאי מחס
או מחכש מצעלין לסהדייכו והיינו דמסדרינן להלי
את הנדון ע"י עדות השלישי שיכי' פסול, ולפי הג"ל
התינה אי אין כל העדים אומרים צפירש רק אחד מהם
אומר צפירש ואידך כולם אומרים אף אני כמוכו, אצל
אס הי' הדין דכולם אומרים צפירש לא משכחת הללה
לעדות ע"י השלישי דהא אס יוחס השלישי אף שיכי'
הנדון פטור אכתי יכי' העד חייב ומה הועלנו אף
מחמת דהשני והשלישי אינם אומרים צפי' רק אף
אני כמוכו משכחת הללה ע"י עדות שלישי דאס יוחס
השלישי יכי' כל העדות צעל וכולן פטורין דאין נעשין
זוממין עד שיוחמו כולן ומשום מגדף אינם חייבין,
דהשלישי לא אמר צפי' והראשון שאמר צפי' לא החם
א"כ היינו דקמ"ל מתני' דע"י שהשני אינו אומר צפי'
מקבלין גס עדות השלישי להלי ע"י עדות השלישי את
הנדון אליצא דרע"ק וא"ש צס"ד ודו"ק.

עיין במשך חכמה פ'י אמור צנקצו שם יומת יש לרמז
אל הדין דגדול שצבס אומר כך אמר פלוני